

Vergaderjaar 2008–2009

29 842

Beleidsnota Biologische Landbouw 2005–2007

Nr. 37

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 februari 2009

Bijgevoegd vindt u het eindrapport van Fyto-V, zoals ik toegezegd heb in het debat op 3 maart 2009 (kamerstuk 29 842, nr. 33) over de beleidsnota Biologische landbouwketen 2008–2011 «biologisch in verbinding, perspectief op groei».¹

Achtergrond onderzoek

In de biologische veehouderij is het preventief gebruik van synthetische geneesmiddelen verboden en is curatief gebruik maar zeer beperkt mogelijk. Biologisch gehouden dieren mogen bijvoorbeeld maar twee keer een antibioticabehandeling krijgen, anders vervalt de biologische status. De biologische sector is daarom op zoek naar werkzame kruidenpreparaten (fytotherapeutica) die zowel de algemene gezondheid van vee kunnen bevorderen als effectief zijn voor de behandeling van een bepaalde aandoening. In het laatste geval dienen de kruidenpreparaten als een alternatief voor synthetische geneesmiddelen. Ook voor de gangbare veehouderij is het belangrijk om alternatieven voor antibiotica te ontwikkelen. Kruiden zouden hier een rol in kunnen spelen. Het potentiële belang van werkzame kruidenpreparaten voor zowel de biologische als gangbare veehouderij is voor mij de reden geweest om het verzoek van de biologische sector te honoreren om een onderzoek hiernaar te laten uitvoeren. Het onderzoek is uitgevoerd door het RIKILT in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit van Utrecht, PhytoGeniX, het Institute for Ethnobotany and Zoopharmacognosy en de HAS Den Bosch.

Het doel van de studie is meer kennis te verkrijgen over werkzame kruidenpreparaten die veilig zijn voor mens, dier en milieu.

Resultaten

Het onderzoek heeft een aantal bruikbare producten opgeleverd:

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

- een zeer uitgebreide database met producten die publiekelijk toegankelijk is;
- methoden voor kwaliteitsanalyses van kruidenproducten;
- een inventarisatie van wetten en regelingen die in dit kader van belang zijn;
- een onderwijsmodule over kruidenpreparaten en het gebruik ervan.

Op basis van kwaliteitsanalyses en controle op contaminanten is aangetoond dat er kwalitatief betrouwbare kruidenpreparaten beschikbaar zijn voor gebruik binnen de veehouderij. Uit de toetsing van de geselecteerde preparaten komen wisselende resultaten naar voren. De *in vitro* assays laten een positieve werking zien in het merendeel van de geteste preparaten. De resultaten van de dierstudies zijn niet eenduidig. De onderzoekers concluderen dat er nog kennislacunes zijn en er slechts een beperkt aantal geschikte onderzoeksparameters voor handen is voor het toetsen van kruidenpreparaten onder praktijkomstandigheden.

Ik beschouw dit onderzoek als een eerste aanzet om de haalbaarheid te vergroten van de inzet van kruidenpreparaten bij aandoeningen in de veehouderij. Er lijkt potentie te zitten in het gebruik ervan. Tegelijkertijd constateer ik dat die potentie nog niet eenduidig is aangetoond en dat er nog een aantal hindernissen zijn die genomen moeten worden voor de verdere ontwikkeling. Een van de hindernissen is het wegnemen van onnodige juridische belemmeringen, zonder concessies te doen aan de hoge standaarden van voedselveiligheid. Er is verdere inzet en vervolgonderzoek nodig om de kennis over kruidenpreparaten en geschikte meetmethodes te vergroten. Ik heb onlangs 3 miljoen euro ter beschikking gesteld voor het zoeken naar alternatieven voor antibiotica. In dit kader is € 0,7 miljoen beschikbaar voor onderzoek naar de toepasbaarheid van fytotherapeutica.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg